

Ḿ bēdíme p̄ke
tī bēm̄mū ya tī sēpī

kē p̄keyīēdīke
Tome 2

Ḿ bēdíme p̄ke
tī bēm̄mū ya tī sēpī
kē p̄keyīēdīke

syllabaire mbèlimè
tome 2
2ème édition

Direction Nationale de
l'Alphabétisation et de
l'Education des Adultes,
République du Bénin
Cotonou

Commission Linguistique
de la Langue Mbèlimè
Commune de Cobly

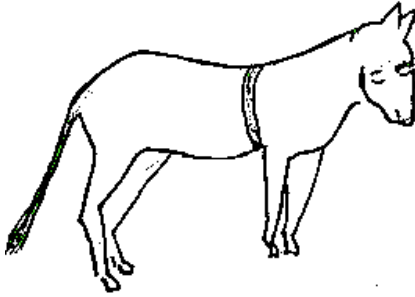
avec l'assistance technique de la SIL

2003

dī bēntīde 15

u U

uu

kē munke
munke
mun
mu
u

1

u u u
mu tu du

uu uu uu
muu tuu duu

2

mu
tu
du

3

mu tu du
mo to do
me te de

muu tuu duu
moo too doo
mee tee dee

muu
tuu
duu

kē mu n ke
kē munke

bē tūu ti be
bē tūutibe

ū ba n kū
ū bankū

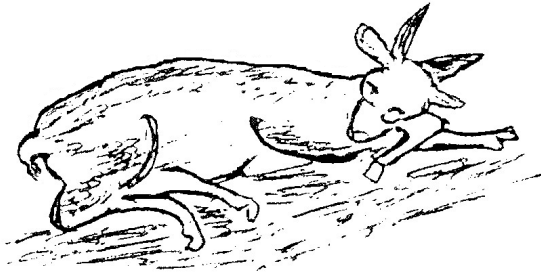
kē tūu ti dúú ke
kē tūutidúúke

ū tūu ti bu
ū tūutibu

Kē tūtidúúke

Dúñbā dē bō ū bankū n tēdī ā tīene. A
dāāde bā a bē tūtibē ā ne tontá ā tīene
tūtibu n tōō kē munke. A Dúñbā dē ne tēdī kē
tūtidúúke a ke bāanī ū tīene, bē tūtibē a ke í
tē: "Bē tūtibē ā dē." A bē tūtibē ā tēnī n kāmū
bē munke a Dúñbā ā ke dēetā, a ū tūtidúúke ā
u bēki: "Ū tūtibu, ū tūtibū. Ā kūuti m̄
mááme."

uo ua

kē būōke
būōke
būō
ūō

dūā
ūā

Kē būōke dūā.

1

uo uo uo
buo duo muo

ua ua ua
bua dua mua

2

buo
duo
muo

3

buo duo muo
bua dua mua
bie die mie

bua
dua
mua

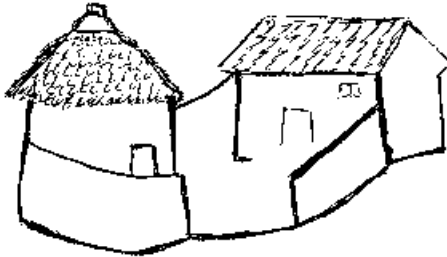
ū buo bu dēe tā dūō nī bi ki tá dēē mū
ū buobu dēetā dūōnī bikitá dēēmū

Kē būōke

Duutē tēdī kē būōke a ke dāātē nne m̄
dēēmū. Kōñnā té ā ke dēnnā a ke tēnī n bikitá
nī nne í dūā ū buobu dēēmū. Duutē té í dūā
dūā n tiētá n dēetā m̄ nīime n ke dūōnī nne tī
dēēte. Duutē būōke nāā bē nitibe nne í nāā n
tē ke bō n dūā nne ī bīí ū buobu dēēmū, a ī bīí
ke dāa.

dī bēntīde 17

s S

dī sēēde
sēēde
sēē

1

o e a ε
so se sa sε

2

so
se
sa
sε

3

so se sa sε
bo be ba bε
ko ke ka kε

bē n sī
bēnsī

m̄ dīē tí mε
m̄ dīētí mε

dī sēē de
dī sēēde

m̄ saa mū
m̄ saamū

bē sī
bēsī

tōō sī
tōōsī

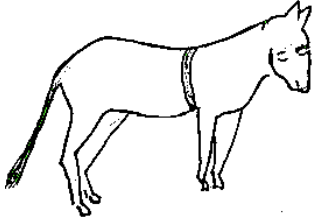
N bēm̄mū m̄ dīētíme

N bēm̄mū m̄ dīētíme tēdī m̄ saamū mū. Tē
bē n bēñsī m̄ dīētíme tī dū n nī tīētā tī bā kū nne
n sō tī tēñdoke. Tī nīi nne tī manbe dē me tīeti.
Nne n bēm̄mū m̄ dīētíme, ñ mēmēnī be tēdī bē bā
n tōōsī bē bíí n dū a i bēm̄mū m̄ dīētíme. Nē
dīētíme tī tōōkī tī tēñte tōōdē. Tē bē n bēñsī m̄
dīētíme me tēdī m̄ tōtīmē.

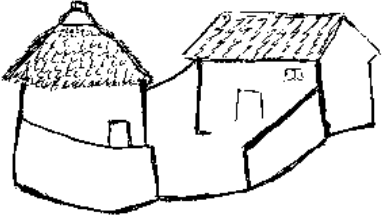
M̄ dīētíme nī ā tōtā a í bēsī ā dēēte nne n
sō ī dēkītí. N nī ā tōtā a dēēnā ā sēēde.

dī bēntīde 18
m̄ dēnsīme

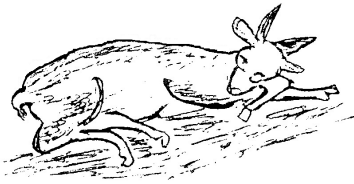
u uo ua s

kē munke

dī sēede

kē būōke dūā

sua tua nua
suo tuo nuo
suu tuu nuu

te dū
tedū

ī dē kī tí
ī dēkī tí

tō tā
tōtā

bō de
bōde

tē tī me
tētīme

tē n nā
tēnnā

Ū tēsīkību

Ā tīene tōō m̄ saamū. Á ā tēdī ā tīene ā nī́ n̄ tēdī ī dēkītí, n tēdī kē būōke, kē munkε nne dī sēēde. Ī dēkītí nī ā tōtā a māādī ā sēēde n di bootá. Ā tīene tōōsī nī m̄ nīime, tī dēēte nne tī ninte. Kē būōke, nne kē munkε dūa ā tīene bōde. Á ti dūa ā tīene bōde, m saamū mū. Á ā tēdī kē būōke nne kē munkē ā tēdī tī nintē. Ā tīene tētīme nī tēnnā ā tētā.

Ñ nīi, ñ nāñke nne ñ tāa, tī́ n̄ tíení n tētā ā tīene nne n̄ nāā n tḗ ā tīene tētīme tōō m̄ saamū nne ū tedū. Tī́ n̄ tíení nne n̄ tēdī ā tīene.

“Ā tīene ū tedū.”

dī bēntīde 19

ᵛ ᵛ

ᵛᵛ

ū kəkək̄
kəkək̄
kək̄
k̄
̄

1

ᵛ ᵛ ᵛ
kᵛ dᵛ nᵛ

ᵛᵛ ᵛᵛ ᵛᵛ
kᵛᵛ tᵛᵛ mᵛᵛ

2

kᵛ
dᵛ
nᵛ

3

kᵛ dᵛ nᵛ
ku du nu
ko do no

kᵛᵛ tᵛᵛ mᵛᵛ
kuu tuu muu
koo too moo

kᵛᵛ
tᵛᵛ
mᵛᵛ

tī dē bēē te
tī dēbēēte

te te
teto

m̄ m̄ m̄ m̄ m̄ m̄
m̄ m̄m̄m̄m̄m̄

tī kə kə kī te
tī kəkəkīte

tō tə
tōtə

dō n nī
dōnnī

Tī kəkəkīte

Kəñnā tōw Kuusí ī tāānī n nə ū kəkəkō n
tēdī tī dēēte nne dī sēēde a di dō m̄
mōmōmmε. Tī kəkəkīte tōtə Kəñnā tōw a u tətə
dī sēēde n di dēēnə, tī kəkəkīte dāāte n tēdī ī
bāñkī nne ū kōndāātū. Tī kəkəkīte tenno a
Kəñnā tōw nə tī tōw, nne í nāā n tē u tətə dī
sēsaaade, n tətə tī dēbēēte. Tī kəkəkīte nə nē
nīñ'saanē. Á ā dū tī kəkəkīte ā nī í tēdī n dōnnī
nne Kəñnā tōw.

dī bēntīde 20

uo

kē būōke
būōke
būō
ūō

1

uo uo uo uo
buo duo suo kuo

2

buo
duo
suo
kuo

3

buo duo suo kuo
bie die sie kie
buo duo suo kuo

kē būō ke
kē būōkē

Ko n bē tō
Konbētō

kē nō n tī ke
kē nōntīke

dī tūo de
dī tūode

Kē būōke nne kē nōntīke

Duutē maano Kōnbētō tēdī kē būōke nne kē nōntīke. Kē būōke nne kē nōntīke bāano Kōnbētō sēede. Kē būōke tōmmū tē nne n bāanī Kōnbētō sēede, n mēēñne bē tūutibe.

A kē nōntīke tōmmū tē nne n mēēñne ī tiī a i tēnī n dedi dī sēede. Dāāde bā, kē būōke nne kē nōntīke ā nīesi ū n tōō dī sēede saamū. Kē būōke tē kē ke; a kē nōntīke tē kē ke, a dī tuode ā bōntā. A kē nōntīke ā nīesi nne n tē: “Nne n mēēñne ī tiī a i tēnī n dedi dī sēede ā tē dī bōkīde nāā.”

A kē būōke ā bōntā nne n tē: “Nne n bāanī bē tūutibe, n be mēēñne, n be botā ā tē dī bōkīde nāā.” Dī tuode ā bōntā, a kē būōke ā botā kē nōntīke a ne ke bēnī a ke niki n dīē dī kōñde.

N bōntā nē dāāde kē būōke nne kē nōntīke tōto ā dēe.

dī bēntīde 21

y Y

dī yūude
yūude
yūu

1

u ɔ ε i
yu yɔ ye yi

2

yu
yɔ
ye
ya

3

yu yɔ ye yi
su sɔ se si
bu bɔ be bi

yūɔ si
yūɔsi

m̄ ye n dɔ m me
m̄ yendɔmme

yē kī tā
yēkītā

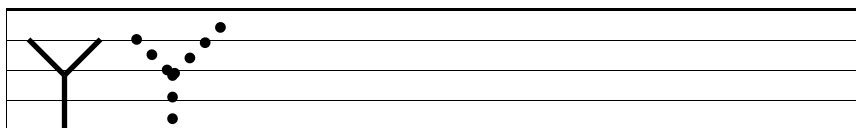
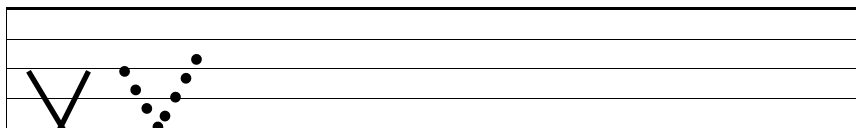
dī yūu de
dī yūude

m̄ yīē dī me
m̄ yīēdīme

dūo mɔ
dūomɔ

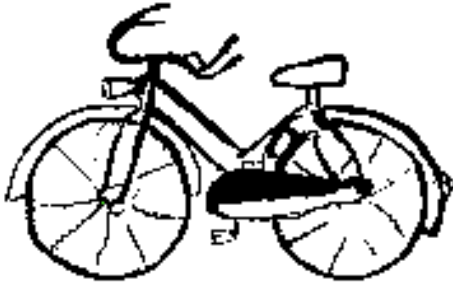
Tī bééte bōmmū

Tī bééte tēdī m̄ bōmmū a mu tεε. Tī bééte bōmmū yɔsin' bō mū tāātē kū: M̄ yendɔmmε, ā té ya ā yūude yē dūomɔ; m̄ yīēdīmε ā ya ā Kɔnte tōnni, m̄ tāātīmε ā ya ā Kɔnte dūondūomɔ. Nē bɔnde ne nɔ tī bééte bōmmū yē ā bō ā nɔ n bōkī dokotōdi a be ā tāanī nē bōmmū. Nné nāā n tē á m̄ bōmmū ā bō ā nɔ n bōkī dokotōdi a be ā tāanī. Ū bēdīniitɔ yōo yūɔsi ya tī sīe, n nē yīeni a m̄ nīimε ā sīnā tī sīe. Yōō tī́ n sānkɔ tī bééte kɔdāabu. Tī bééte bōmmū tεε, tī yūɔsi ya tī sīe n mu yēkītā.

dī bēntīde 22

ḡ ɛ̃ ḡ ḡ ɔ̃

kē sḡñkε
sḡñkε
sḡ
ḡ

1

ḡ ɛ̃ ḡ ḡ ɔ̃
yḡ yε̃ yḡ yḡ yɔ̃

ḡḡ ɛ̃ɛ̃ ḡḡ ḡḡ ɔ̃ɔ̃
yḡḡ yε̃ε̃ yḡḡ yḡḡ yɔ̃ɔ̃

2

yḡ
yε̃
yḡ
yḡ
yɔ̃

yḡḡ
yε̃ε̃
yḡḡ
yḡḡ
yɔ̃ɔ̃

3

yḡ yε̃ yḡ yḡ yɔ̃
sḡ sε̃ sḡ sḡ sɔ̃

yḡḡ yε̃ε̃ yḡḡ yḡḡ yɔ̃ɔ̃
sḡḡ sε̃ε̃ sḡḡ sḡḡ sɔ̃ɔ̃

kē s̄ā n̄ ke sī kó sí māā tú S̄ūo ti yḡā dī
kē s̄āñke sī kósí māātú S̄ūoti yḡādī

Duutē nne ū kūoso

Duutē yḡādī ū māātū n daá kē s̄āñke n nīntā ā S̄ūotī u tōō sī kósí. Duutē ā yḡ: “Ū kūoso S̄ūotī n dé ā kósí a n̄ bóótá.” A S̄ūotī ā u yḡ: “S̄ōsi nē bōde dī tén’ bō ū yānkōkū kū.” A Duutē ā u yḡ: “Ā tē ñyē n s̄ōsi nē bōde n̄ té n̄ bō ū yānkōkū n̄ ā ninto ñyē n békō n naa ? Maa s̄ōsi nē bōde kódí bōdī bā, ā si yāmū nne”.

Duutē nne ū kūoso ā S̄ūotī yḡādī kē dāāke n teto m̄ mááme. Ū kūoso S̄ūotī yḡ dīenī nne n̄ nāā n tē Duutē dū sī dósí sī n békō. Tī nē yīeni nne n̄ ðonne ā S̄ūotī n tεε.

dī bēntīde 23
m̄ dēnsīm̄e

ɔ uɔ y ɔ̄

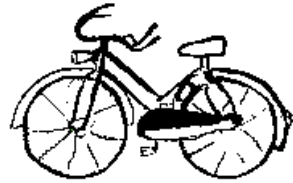
ū kəkəkō

dī yūude

kē būōke

kē sāñke

yɔ yuɔ yj̄e
mɔ muɔ mj̄e
tɔ tuɔ tj̄e

tī bī tūō te
tī bītūōte

dūō mū
dūōmū

yā n tā
yāntā

yā n yā n de
yānyānde

Tī bītūōte

Tī tōw n̄ dēnbe bōnde tī bītūōte dē bō m̄
mōmōmmē. Nē bōnde ū kəkəkō nī n̄ bíítí nne ū
námú yīēnɔ a kē sǎñke yīēnɔ biítí nnē ū
nōwsēmmɔ. Á ā yūude dāātē ā ya ū bītōsaanɔ.
Nēnnē kē būōke nne kē nōñtike ā n̄ bíítí nne n̄ nā
n tē ne dē kommú dī sēēdē. Dāāde bā a kē būōke
ā yǎñtā dī yǎnyānde kē nōñtike n yē: “Bē n dūā
m̄ dēēmū n nɔ baamu be nī dēē ū dāātū.” Tē, tī
yǎādī m̄ tōmmū mū mēmēnī. Nē yǎnyānde ā
dūōmū kē būōke bíító kē nōñtike m̄ mōmōmmē a
ne nūg a kē būōke ā botā kē nōñtike a ne ke bēnī
a ke niki n dīē dī kōnde.

Kē būōke nne kē nōñtike bītūōte duā nē
dāātē.

dī bēntīde 24

h H

dī hānde
hānde
hān
hā

1

a ɔ u ɛ
ha hɔ hu hɛ

2

ha
hɔ
hu
hɛ

3

ha hɔ hu hɛ
ya yɔ yu yɛ
sa sɔ su sɛ

ke tá
ketá

dī hā n de
dī hānde

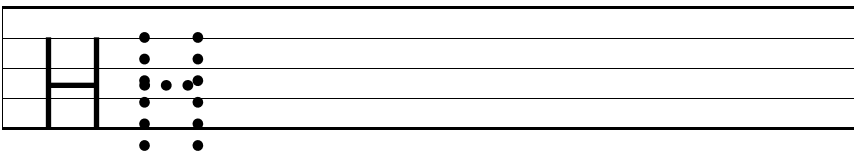
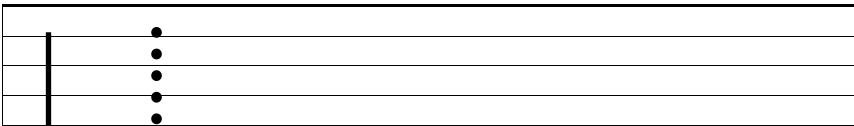
bā kī hu
bākīhu

dī ho n de
dī honde

Dī hānde

Dī hānde hē nɔ nne í bō, dī hānde tōōsi nī m̄ tīēmū. Duutē dē nɔ ū niitɔ ū n tēdī tī dēētē m̄ mōmōmme n kaaní dī hānde a di u tōō nī ū náámú. Duutē dē kaánɔ dī hāndē a bē nitibe a u nūg n ketá ū bākīhɔ. Yēndē hō dā Duutē hē tēdī dēētē kōnē n tē yantīyantī nne dī honde a ū bíísí yákítɔ n u yēē n sō dī sēede.

Ñ bītūōbe, ñ manbe, ñ nāñsī, ñ nīi dēnbe,
ñ tōɔ ñ dēnbe yēē ya n sō dī hānde.

dī bēntīde 25

f F

fē sēfē
sēfē
fε

1

o e ε ie
fo fe fε fie

2

fo
fe
fε
fie

3

fo fe fε fie
ho he hε hie
yo ye yε yie

fē ti fε
fē tifε

tī dē saa tē
tī dēsaatē

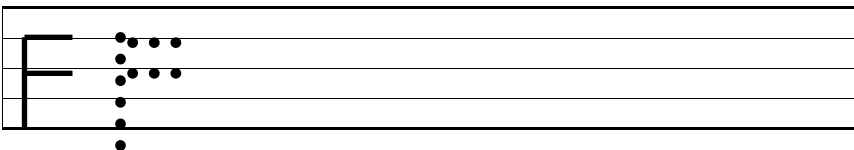
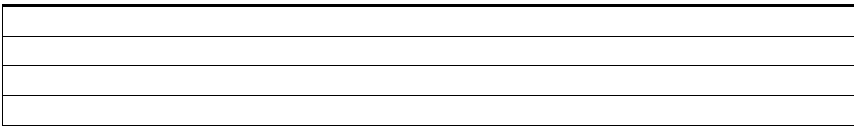
yē n dē
yēndē

fē sē fε
fē sēfε

Fē sēfe nne fē tife

Fē sēfe nne fē tife yē dē biití m̄ mōmōmme a ne dāātē. Dāāde bā a fē sēfe ā yē: “Tī bōkī dī bónde n dēē tī dēdāte. Dī bónde tēdī tī dēsaatē.” A fē tife ā yē: “Tī bōō ?” A fē sēfe ā yē: “Tī bō m̄ mōmōmme, n̄ bōnnī a tī n̄ yāādī.” A fē yamme dāātē a fe yā n tē fe yāa tī nintē. A fē tife ā yē: “Nī ā n̄ yāādī sō.” A be hitá nne n̄ yāādī, n tontá bōde bā a fē sēfe ā yē: “Dī honde yē n̄ bō tī nī n̄ dēē bā ?” N fún’ buó fē tife. Fē tife ā yē: “Hōo ne no m̄ mááme, n̄ yāādī sō tī dēēte bō dī bóndē.” Fē sēfe hē ā yieni n niédí fē tife.

Fē sēfe bonto nē dāādē n niédí fē tife n tōō nne yēndē. Ne hē dāātē, tī hē no nne n̄ no tenne, n hē yá saamū.

p P

kē pāake
pāake
pāa

1

a i e uo
pa pi pe puo

2

pa
pi
pe
puo

3

pa pi pe puo
ya yi ye yuo
sa si se suo

pē dí mú
pēdí mú

púó ní
púóní

bē nā pō n̄ pó n̄ be
bē nāpōn̄pó n̄be

kē paa ke
kē paa ke

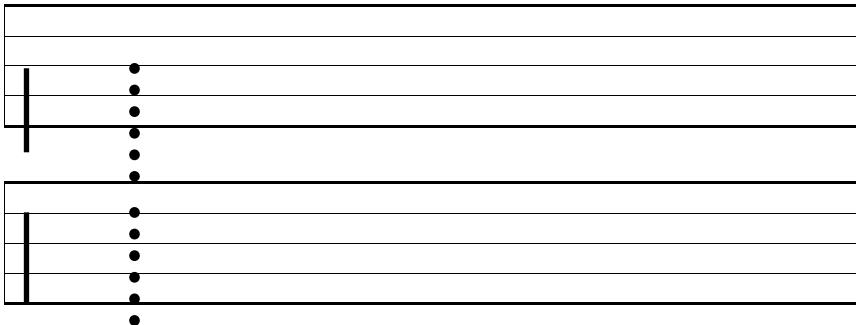
pūō h̄
pūōh̄

tī na pō n̄ pó n̄ te
tī napōn̄pó n̄te

Tī nāpōhprōnte nne kē pāake

Ñ pēdímu ñ hō tūōbe n tē á hē ū n hō
pūōhō tén' púóní ā u tōō be bēsī nēyē bē
nāpōhprōbe a be u bēñnā. N u pēdimu u nī h
tósí ā dāa āyē n bēsī nne u nī h yōmu tī dēēte
tīyē a ū kōndāātū ā h bō nne n sō ū bīike. Nne h
dōnne: "Kē pāake nne tī hún'hgāte hō húnte yōō
m pāsīmme húnte. M pāsīmme tōsīdī mandē m
mōmōmme n dōnne n sō kē pāake. A mää á ne
no kē pāākē, dī h yá kē pōdime. Á nē pōdime
tennē tāa u bāa ne nī h te.

Ñ nīi dēnbe, ñ dī pēdímu n tē á dī tén'
púóní dī hīkīnā n bōkī a be dī bēñnā, ne no m
saamu.

dī bēntīde 27
m̄ dēnsīme

h f p

dī hānde

fē sēfe

kē pāake

fɔ fɛ fua
pɔ pɛ puɑ
hɔ hɛ hua

ū pā haa bu
ū pāhaabu

hō sī
hōsī

píí mú
píímú

puu di
puudi

Ū pāhaabu

Yēndē Duutē mínke yē hāano. Bē pāhaabe tónto n hōsī m̄ mōmōmmε. Bē pāhaabe bontō dī bōnde dīyē n hāano a fē sēfe ā puudi mīnī a bē pāhaabe ā tēnī n bōotā bē tūōbe a u bāa ā tēetā ū tō a dī hānde ā bōntā a be be pātā. Dī hānde duā dī bōnde dīyē a be tūkitā nne í hāano. Bē duā n nī duā dī bōnde dīyē n ya kē pāake a ke dōō m̄ mōmōmmε a kē pīē ku báá no fē sēfe a bē pāhaabe ā tēnī n yakitá n hē ā pīímú pāāsī. Dī hānde yē tenno a Duutē mínke hē hāno n duā, nne í nāā n tē nē mínke kedē dī hānde.

c C

tī cīete
cīete
cīe

1

u	ɔ	ee	a
cu	cɔ	cee	ca

2

cu
cɔ
cee
ca

3

cu	cɔ	cee	ca
pu	pɔ	pee	pa
fu	fɔ	fee	fa

Cɔ̄ ke
Cɔ̄kε

cō̄ kī
cō̄kī

tī cīe te
tī cīete

ū cē cō̄ si bu
ū cēcō̄sibu

Ū cēcōsibu

Duutē nne Cōōkē yē bō ū cēcōsibu. Duutē bō n cōōsī a Cōōkē cōōkī. Duutē bō dī bōnde dīyē n cōōsī a ī cē ā u tūōtī m̄ mōmōmme.

Duutē tē ne nō dī bōkīde n ya a ne hē nō bōkīde. Duutē bō n tē yantīyantī nne ī cē ū tīebu hījñí a ne nō m̄ yanyamme. U bō dī bōnde dīyē n yāntī nne ī cē ū tīebu hījñí, a Cōōkē ā bóótá n ya a ne hē nō bōkīde u yē: “Duutē n̄ tōonī tī cīete.”

Cōōkē tē u nī tíétá a ī cē u bō nne n u tūōtī m̄ mōmōmme mandē a u tēnī n yēē sō Duutē ū tīebu hījñí. Duutē yāñyāntī nēnnē n tēnī mandē.

Tī cīete dāātē ā nī dēē ñyē kū, a mǎá n tēdī m̄ yanyamme.

w W

fē wāñfē
wāñ
wā

1

a	uo	ɔ	ε
wa	wuo	wɔ	wε

2

wa
wu
wɔ
wε

3

wa	wuo	wɔ	wε
ca	cuo	cɔ	cε
pa	puo	pɔ	pε

ū wuo hu wε ki sí tī wā ñ te ū wā ñ sīm̄ mu
 ū wuohu wεkisí tī wāñte ū wāñsīm̄mu

fē wā ñ fε ū wāā nɔ ū kō n dāā tū ū wúó nú
 fē wāñfε ū wāānɔ ū kōndāātū ū wúónú

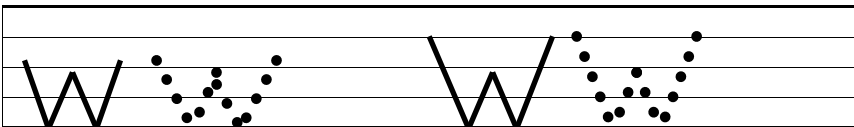
Ū wānsīm̄mu

Á ā sīm̄mū tī wānte ā nɔ nne n̄ ti yāane.
Muɔtē sīm̄mū tī wāntē, dāāde bā a muɔtē ā tōō
tī wānte ū wúónú n nī n̄ ti yāānā. Ū yāādī n ya
fē wāñfe a fe wəkisí ā kūhúónε ū wuɔhy hīnnī a
u hēm̄mū fē wāñfe a fe tēnī n wīētā ā kūhúónε a
u batā ā kūhúónε. U bīkiti nī n ya ū wānte hító a
ū yamme hē ā dāātē.

Tī hún'saate

Ū wāānɔ bō n wānti tī wānte n dū n pō n
dēē. A ū pūōhɔ bō kē dāāke n nī n̄ wāānī tī
hún'saate tī n nī bė́nná tī ninte a be dēē a ū
níédú ā be dēetā. Tī hún'saate tēdī ū kōndāātū
kū. Á ū wāānɔ bō n wānti tī ninte, a ū pūōhɔ bō
n wānti tī hún'saate, be dū ū kōndāātū ā n̄ bō
bē sēede hīnnī. Á ā dū nne n̄ tēdī ū kōndāātū
hīkīnā n wāānī tī dēsaade n dēē.

Ŋ wēpītūōβε n̄ tēdī nēyē n dū n nī n dī
pēdimu: tī n̄ yá n tē n̄ hīkīme nne ī dēkítí yē nɔ ū
kōndāātū.

dī bēntīde 30

kp Kp

ū kraato
kraato
kra

1

a u o e
kra kpu kpo kpe

2

kra
kpu
kpo
kpe

3

kpa kpu kpo kpe
wa wu wo we
ca cu co ce

ū kraa to
ū kraato

kpé no
kpéno

kē wā n̄ ke
kē wān̄ke

tī kpa te
tī kpate

kpé nī
kpénī

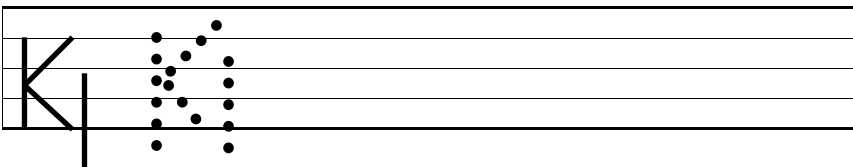
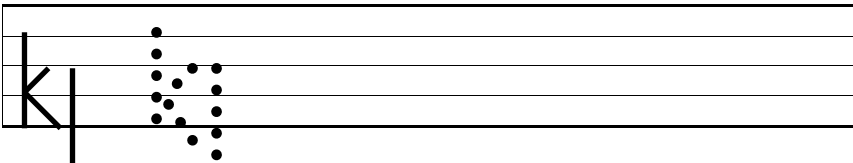
kpaā ti
kpaati

Ū kpaato

Kē wāñke no nē nīn' saanē ū niito fommū
ñ hīnnī. Tī wāñte no tī kpatē. Nne tī wāñte ā nī
ń tēdī ī dēkítí. Ī dēkítí nī ā tōtā ā kpénī tī dēēte
n kpénī nē n fē bō, nī ā tōtā ā tāanī ā bā, n ā
māādī ā sēēde.

Kē wāñke no kē ninke, kē ninke nī ā tōtā ā
ń tēdī ū kōndāātū. Á ā kpaati tī wāñte ā ń yá n
tē ā kpénō ū kōndāātū kū ā sēēde hīnnī, n kpéno
ū tedū. Á ā tēdī tī wāñte ā ń yá n tē ā no ū
kpaato wē.

Duutē no ū kpaato nne ń nāā n tē u tēdī tī
wāñte n tiení tī wāñte tennē tī hínní m̄
mōmōmme, a ti té ā dēē n yā. Á tī dū nne ń no ū
kpaato, tī hīkīna n wāānī tī wāñte nne ń tíení tī
hínní.

dī bēntīde 31

c w kp

m̄ dēnsīmε

tī cīete

ū kpaato

fē wāñfe

cie	wie	kpie
cj	wj	kpj
cεε	wεε	kpεε

dī cē dúú de
dī cēdúúde

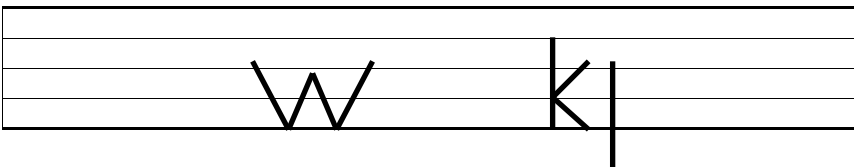
wē n ni
wēnni

wē n no
wēnno

Ū kpaato n cēdúúde

Ū kpaato u bāa yē dē bō n tēdī dī cēdúúde dī tāde híńńí. Dāāde bā ā n bō a u tōmū ū bíísí n yē: “Si bōkī n cā tī cīete a u dēē.” Ū kpaato n bíísí ā hitá nne n yāādī tī cīete cōsibu n pō n ya fē wāñfe a fe bō dī tāde híńńí ū tīebu baábu. A si yē: “Hōo tī dító tī ninte. Á tī póo n hūnti n tō n dūōnō tī tō ū yamme nī n dāātē wē.” A si hitá nne n hēm̄mū fē wāñfe n yēē sō tī cīete pō. Si hēm̄mū nēnnē fē wāñfe n tē sī nī n fe nīntā wē n pō, a fē wāñfe ā yēētā n si sōhī. A si n kóti nī dī cēdúúde bōde n h̄tō. Ū kpaato n bīike kē n bā ā yē: “Tī hēm̄mō n̄yē fē wāñfe n h̄tō, tī nī fúdī n cā tī cīete tennē? Tī h̄ni ya, n hē ā fúdī, n h̄tō n̄wē.” A si hitá n h̄ni ū kpaato n sēēde. Si tóntō dī bōnde dīyē dī sēēde, a ū kpaato ā si bēkisi: “Tī cīete bō nē?” A si dēetā nne n pédímú si yāa fē wāñfe a nē yēnni kīyē. A nē dēē ū kpaato m̄ mōmōmmē a u yē: “Dī hē ā dēē yēndē dēēte.”

Ū kpaato n bíísí dúúmō fē wāñfe nne tī cīete n wēnō dī honde. Wāānī sī nīnsī sī n yēdē bōnde dī n bā hē ā bā nē hē wēnni. Tī nē yīeni nne n nō tēnne.

dī bēntīde 32

m̄ dēnsīme tēntēme

Ī bēdíwaadī :

a b c d e ε f h i j k kp

A B C D E Ε F H I J K Kp

m n o ɔ p s t u w y

M N O ɔ P S T U W Y

h̄ε	c̄ε	t̄ε
huɔ	cuɔ	tuɔ
h̄u	c̄u	t̄u

wε de tī pō pōō te κρίε mɔ bē tē n̄ kpē n bε

wεde tī pōpōōte κρίε mɔ bē tēn̄kpēnβε

pō yie tū tī yō yē n te dī cōɔ si de m̄ c̄ε kί me

pōyietū tī yōyēnte dī cōɔside m̄ c̄εkίme

Tī pōpōote

Tī pōpōote nne tī yōyēnte nō ū Wienū cōside. Tī hē nō cēkīme. Á ā kríemō dī bonde dīyē n dū ā bātā ā yāa yōō ā pūōhō n pūōhī. Bē tēnkpēnbe dē cēkīne wē, nne í tōō nne n sō yēndē n kpāā n cēkīne. A bē tūōbe yáátō n yēē n sō. Ū pōyietū nō m̄ cēkīmē n nō m̄ yanyamme n tōōsī nī m̄ h́úḿ. Be yēsikī sī nīnsī sī nne tī wānte, be hē yēsikī nitibe.

N fōōnā ā pūōhī ā nō nne í kríemō m̄ mōmōmme n tēdī ā bā n nī fúdī n cāpu ā sēēde. Tī pōpōote hē nō bōkīde. Tī pōpōote dāātē n dūomō. Tī pōpōote wēede tē n nī fúdī n cāpu n sēēde. A tī yanyamme tē, be n cēkínō a n yíénō, n pūōhō n kpāā n bíí n hē dú, n hē tēdī n bā n nī fúdī n cāpu n sēēde, n tē yantīyantī. N̄ maanō, n̄ tāa, tētā ā bā n bātā ā pūōhō yōō ā yāa, n pūōhī nē wēni wē.

Tī cōñcōñte

Ū niito yē bō n cutá ū wuohy tī kēente, nne
ń kēémú n hoti n bōkī ū canbu baábu hō puode
n bātā dī cande n muohí. N yē: "Ū canbu n̄bū
dāātē kpāa." A ū canbu ā yē: "Bēke mīn' tén'
hē ā dāātē." A u dedi n tēnī nne ń tīētieti n pō n
cuō nne kē yōkpēnke baáke, a ke dennī kē hō
wuohy n̄ hūnti n tōō dī dēkúde. A kē yōkpēnke ā
bēkisi n yē: "Ā tīēti bā ?" A u yē: "N̄ kēēkēēmú
wē, n batō ū canbu baábu hō puode dī cande n
muóhō n yēni ū canbu n̄bū dāātē kpāa, a bu
yēni bēke mīn' tén' hē ā dāātē a n̄ tīeti." A kē
yōkpēnke ā yē: "A nī ā ń tīeta?" A ke tōō dī
dēkúde dīyē ā yē: "Á hē wē ā hē ā tēnī ?" Á ke
dēetā dī dēkúde n wietā sō, a be dedi n tēnī sō
bē yēdē. Nēnne yē tenno á ā yāa ā hōō yāntī ā
dē dāāsī. A mūohō ā hē yá mīnī ī hīsī no kīyē.

Ū haabu

Dāāde bā yē bō a n̄ tōō ā pīesi ū haabu. Ā
bē nitibe ā tóntá nne ń hōsī n cūkī ū badike n
duā. Ā n̄ tōō ā pōō tī wānte a ti ń hōsī cē, a bē
haabe ā dēē n huá tī ninte n hē dūā nne ń hūnti
n tōō.

Tī dūote bōnde

Kōñnā nne ū bīike Sōōto bōko ū dōtosibu, nne í kóti nī n tōō tī dūote, n bāsī nne kē kōoke a ke sēnti. A be tōōtā bē dūote n tēnī n ke tūn-nā, a ke tēnī. Sōōto nne ū nīi ā í tūñtūunī a ke kuutá dī tūdūode. A be kotá nne í tónti bē tūutibe tōo bē dūote. Kōñnā nne Sōōto dúúmo sī nīnsī dī dūóde, n dōdō.

Ā tēēhe cōosime

Ñcā no kē nākūōdibīike, kē n yā sō ā tēēhe fommū. Dāādē bā, u bēki ū tōo n yē: "Ñ tōo, ā yā ñ tē ā tēēhe no tī nīi?" A u yē: "Áha..." A ke yē: Ñ tōo, māadi n bootá ā tēēhe tī dēēñne n tī yāañne: "Hoo, ñ bīike ti bō". Ñ tōo tī canbā tī pédímo yēndē n yē: "Ū bēycō, ā tēēhe dē hē no ñmē". N tī yē tī kōñ' nē toni mūōte n nē kāatā tīēbu.

Ñcā ā canbā ñ pénte bō: tī tīete dē bō ññē m̄ mōmmōmme a m̄ nīime bō. M̄ mēmē nīñke kōñ' hē bō. Ñ dī pēdimu ñ nāñke Cenāātē a tī í sēnko tī tēēhe n dē í tūono hēñī n bootá.

© Commission Linguistique de la Langue Mbèlimè
Tous droits réservés

1ère édition, 1er tirage 2000 : 1 (1250 exempl.)
2ème édition, 1er tirage 2003 : 1 (500 exemplaires)
2ème édition, 2e tirage : 2004 : 1 (500 exemplaires)
mbèlimè

2ème éd. imprimé par
AFASA, B.P. 57, Kara, Togo
Numéro d'impression :
Nombre d'exemplaires : 500
Dépôt légal : 1er trim. 2004

